

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin toimintakertomus vuodelta 2017

1. YLEISTÄ

Suomen itsenäisyyden 100 vuotta juhlistettiin retkeilemällä soilla, metsissä ja vesistöissä. Retket suuntautuivat Luonnonsuojeluliiton 100 luontohelmeä -kampanjaan valittuihin Pohjois-Pohjanmaan kohteisiin, joita olivat Haukiputaan saaristo, Iijoki, Pyhännän Iso Pajusuo, Kitkajärvi, Muhoksen suot, Oijärven vihreäkivivyöhykkeen suot, Olvassuo ja Sanginjoen ulkometsä. Kohteille oli yhteistä jonkinlainen uhka luonnontilan ja luonnonrauhan menettämisestä, turpeenkaivuu, kaivoshanke, rakentaminen, hakkuut, pohjavedenotto tai vaellusesteet ja säännöstely. Suoretkiä järjestettiin yhdessä paikallisyhdistysten kanssa. Siikalatvalla retkeilyyn liitettiin myös yhdistyksen perustaminen uudelleen.

Jäsenyhdistysten määrä väheni kuitenkin yhdellä, kun Ruukin luonnonsuojeluyhdistys purettiin ja Siikajoki liitettiin naapuriyhdistyksen eli Raahen seudun luonnonystävien yhdistyksen toiminta-alueeseen. Siikalatvan Luonnon toiminnan viriämisen jälkeen piirin jäsenyhdistysten verkosto koostui 15 rekisteröidystä paikallisyhdistyksestä.

Luonnonsuojelupiiri julkaisi vuoden aikana 12 tiedotetta, antoi 19 lausuntoa, 7 mielipidettä, 7 vastinetta ja vastaselitystä, jätti 7 valitusta ja 1 kantelun. Valitukset koskivat Oulun Hietasaaren ja Hailuodon ja mantereen välisen merialueen kaavoituspäätöksiä, kalankasvatuksen ja turpeenkaivuun saamia ympäristölupia, maa-ainesten läjityslupaa ja poikkeuslupaa lietetattaren suojelusta. Tuulivoimahankkeista lausuttiin eniten, pääosin ympäristövaikutusten arvioinneista ja jonkin verran myös kaavoista.

Merkittävä voitto saavutettiin, kun maan hallitus päätti, ettei koskiensuojelulakia avata. Se merkitsi myös Kollajan allas -hankkeen hautaamista. Maakuntahallinnon ja sosiaali- ja terveystalveluiden uudistaminen oli hallitseva valtakunnallinen keskustelunaihe. Ympäristöhallintoon kohdistuvat muutokset uusissa organisaatioissa saivat vähän huomiota eikä huolia resurssien ja lainsäädännön heikennyksistä noteerattu.

Rahoituspäätös valtion talousarviossa kiinteästä yhteydestä Hailuodon ja mantereen välillä osoitti huonoa hallintoa. Rahoituksesta elinkaarimallilla päätettiin ilman lainvoimaisia merialueen kaavaa ja liikenteen yleissuunnitelmaa.

Piirikin osallistui luontolahjani satavuotiaalle -juhlavuoden kampanjaan hankkimalla Utajärven Joutensuon pohjoisreunasta pienen palstan suojelutarkoituksiin. Pikkaraiseksi nimetty korpijuotti lunastettiin Hilja Pikkaraisen testamenttilahjoituksen varoilla. Metsähallituksen hallinnassa olevan Joutensuon suojeluala on laajentunut alunperin Maakotka 2000 -hankkeen puitteissa rajatusta ja Pohjanmaan luonnonvarasuunnitelmassa 2007-2016 päätetystä pinta-alasta.

2. JÄSENET

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirillä (nimenmuutos vahvistettu PRH:n päätöksellä 6.5.2016) oli vuoden 2017 lopussa 15 jäsenyhdistystä ja yhteensä 1451 vanhaa ja 95 uutta jäsentä, joista vanhoja jäsenmaksunsa maksaneita oli 1374 ja uusia jäseniä 85. Eronneita jäseniä oli 49, joista 11 oli vielä maksanut jäsenmaksunsa. Yhdistysten määrä väheni yhdellä, kun Ruukin luonnonsuojeluyhdistys ry purettiin.

Taulukko: VJ = vanha jäsen, UJ = uusi jäsen ja EJ = eronnut jäsen (jäsenkausi 1.9.2016-31.8.2017)
(vanhat ja uudet maksaneet jäsenet ja kaikki eronneet jäsenet)

Jäsentilasto		1.12.2017			5.12.2016		
		VJ	UJ	EJ	VJ	UJ	EJ
1.	Hailuodon lsy ry	47	0	1	53	0	2
2.	Iin ympäristöyhdistys ry	23	1	0	23	0	0
3.	Kalajoen lsy ry	81	4	4	24	1	1
4.	Kempeleen-Oulunsalon lsy ry	41	3	2	43	1	3
5.	Kiiminkien lsy ry	33	3	0	33	4	1
6.	Kuivaniemen Luonto ry	9	0	0	9	0	0
7.	Kuusamon Luonnonystävät ry	48	3	1	47	3	1
8.	Lakeuden Luonto ry	60	2	3	57	3	3
9.	Oulujokilaakson Luonto ry	27	6	1	27	1	1
10.	SLL Oulun yhdistys ry	702	48	27	702	51	27
11.	Pohjois-Suomenselän lsy ry	65	1	2	66	2	2
12.	Pudasjärven lsy ry	50	4	1	48	2	0
13.	Pyhäjokialueen lsy ry	75	5	2	80	4	1
14.	Raahen Seudun Luonnonystävät ry	103	3	3	80	8	2
15.	Siikalatvan Luonto ry	10	2	2	10	2	1
		1374	85	49	1319	83	46
	Kalajokilaakson Luonto				59		
	Taivalkosken Luonto				8		
	Ruukin lsy ry				17	1	1

Vuoden 2017 jäsenmaksu oli 35 euroa, joka jakautui luonnonsuojeluliiton, piirin ja paikallisyhdistyksen kesken 53:27:20 prosenttiosuuksin. Euroina luonnonsuojeluliiton osuus oli 18.55, piirin 9.45 ja paikallisyhdistyksen 7.00 euroa. Perhejäsenmaksu oli 15.00 euroa, joka jakaantui samassa suhteessa kuin varsinainen jäsenmaksu eli piirin osuus oli 4.05 euroa. Opiskelijajäsenmaksu oli 28 euroa, josta piirin osuus oli 3.78 euroa (27 % liiton 14 euron osuudesta). Opiskelijajäsenet ovat sekä SLL:n että Luonto-Liiton jäseniä. Piirin kannattajajäsenmaksun suuruus oli 200 euroa, joka sisälsi myös Suomen luonto -lehden vuosikerran. Kannattajajäseniä ei ollut. Liittymismaksua ei peritty ja uuden yhdistyksen starttiraha oli 200 euroa.

Ruukin luonnonsuojeluyhdistys päätettiin edellisvuoden lopulla käydyn keskustelun johtopäätöksenä lopettaa ja liittää sen toiminta-alue, Siikajoki osaksi Raahen yhdistystä. Purkamiskokoukset pidettiin 11.5. ja 1.6. Revonlahdella Nesteen Taukokartanon kokoustilassa. Kokouksiin osallistuivat Katja Rissanen, Kauno Siltala, Vuokko Moisala, Jussi Liimatainen, Jukka Hauru, Eero Hiltunen, Tapani Karvonen, Sirkka-Liisa Väänänen ja Merja Ylönen. Puretun yhdistyksen jäsenet ja varat siirrettiin Raahen Seudun Luonnonystäville. Merja Ylönen toimi selvityshenkilönä.

Siikalatvan Luonto päätettiin sen sijaan elvyttää ja rekisteröidä. Sitä varten Siikalatvan Kestilässä uusittiin 20.6. perustamiskokous. Siinä olivat läsnä Hilikka Ihalainen, Antero Autio, Martti Alasalmi, Hilikka Nissinen, Mauri Huhtala ja Merja Ylönen. Yhdistyksen rekisteröintipäivämäärä on 22.9.2017 ja kotipaikka Siikalatva. Oulujokilaakson Luonto muuttui myös virallisesti ry:ksi 19.1.2017 rekisteröintipäätöksellä. Yhdistyksen kotipaikka on Utajärvi.

3. HALLITUS, TOIMIHENKILÖT ja TOIMIPAikka

Puheenjohtajana toimi Esko Saari, varapuheenjohtajana Mauri Huhtala ja piirin sihteerinä

aluepäällikkö Merja Ylönen ja taloudenhoitajana Tarja Pasma. Luonnonsuojelupiirin hallitukseen kuului vuonna 2017 puheenjohtajan lisäksi 8 varsinaista ja 4 varajäsentä.

Varsinainen jäsen

Kari Keskitalo, Pyhäjokialueen lsy ry
Mauri Huhtala, Kuivaniemen Luonto ry
Kalle Hellström, SLL Oulu ry
Pirkko-Liisa Luhta, Pudasjärven lsy ry
Esa Aalto, SLL Oulu ry
Kauno Siltala, Raahen Seudun Ly ry
Vuokko Moisala, Raahen Seudun Ly ry
Tiina Prittinen, Pohjois-Suomenselän lsy ry

Varajäsen

Jukka Piispanen, SLL Oulu ry
Eero Moilanen, Pudasjärven lsy ry
Ilmari Juutilainen, SLL Oulu ry
Tuula Leskinen, SLL Oulu ry

Vuoden 2017 hallitus valittiin syyskokouksessa 21.11.2016 ensimmäisen kerran uusien sääntöjen mukaan kaksivuotiskaudeksi. Ensimmäisen vuoden jälkeen erovuoroisiksi valittiin varsinaisista jäsenistä Esa Aalto, Kauno Siltala, Kari Keskitalo ja Tiina Prittinen ja varajäsenistä Ilmari Juutilainen ja Tuula Leskinen.

Luonnonsuojelupiirin toimisto sijaitsi Oulussa osoitteessa Kauppurienkatu 33 (4. kerros) ja postiosoitteena oli PL 326 90101 Oulu.

4. TALOUS

4.1. Järjestötoiminta

Luonnonsuojelupiirin talous perustui kuluneena vuonna pääosin jäsenmaksutuloihin ja talkootyöstä maksettuihin palkkioihin sekä vähäisessä määrin Opintokeskus Siviksen avustuksiin ja Luonnonsuojelun Tuen tuotteiden kuten luontokalentereiden myyntiin.

Luonnonsuojelupiirin talousarviossa oli varattuna yhdistysten tukemiseen euro jokaista piirin varsinaista jäsentä kohti. SLL:n Oulun yhdistykselle myönnettiin 300 euroa avustusta Sanginjoen Loppulan vuokraamiseen kesän ajaksi Sanginjoen ulkometsän suojelutyön tueksi. Kuusamon luonnonystävien Hossan retkeä sekä lintu- ja suokasvikartoituksia avustettiin 650 eurolla. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen keräykseen arosuohaukan lähetinseurannan toteuttamiseksi lahjoitettiin 200 euroa.

Käyttötulilla oli debet-pankkikortti, jolla maksettiin kaikki ostot. Kilometrikorvauksen suuruus oli 20 senttiä (henkilöauto) ja 10 senttiä (polkupyörä).

Aluepäällikön työaika oli 100 % (36 tuntia viikossa) helmi-toukokuussa ja syys-marraskuussa ja muulloin 80 % (29 tuntia viikossa). Piiri maksoi 100 prosentin työajan kuukausista liitolle palkkatukea 6000 euroa.

4.2. Rahastot

Maakotkan nimikkosuojelualueiden hankintaa varten saatujen lahjoitusten ja Hilja Pikkaraisen testamenttirahaston varat olivat sijoitettuna säästöpankin Sp-rahastoyhtiön lyhytkorko-sijoitusrahastoon (vuonna 2016 sijoitettu 100 000 euroa, josta käytetty loppuvuonna 30 000 euroa Sanginjoen ulkometsän kupeessa sijaitsevan Kuovisuon hankintaan > Luonnonperintösäätiön omistuksessa oleva yksityinen suojelualue). Vuonna 2017 rahastosta käytettiin 13 000 euroa maa-alan hankintaan Utajärven Joutensuon pohjoisreunalta. Hakemus vajaan 8 hehtaarin korpijuotin suojelusta yksityisenä suojelualueena osana Luontolahjani satavuotiaalle -juhlavuoden kampanjaa jätettiin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle joulukuussa.

4.3. Osakkeet

Luonnonsuojelupiirin 240 puhelinosaketta oli talletettuna arvo-osuustilillä Säästöpankki Optiassa. Lisäksi luonnonsuojelupiirillä oli symbolinen Vuotoksen voima Oy:n osake.

4.4. Avustukset

Pohjois-Pohjanmaan liitolta haettiin Suomi 100 juhluvuoden viralliseen ohjelmaan valituille tapahtumille tarkoitettuja valtionavustuksia kahteen tapahtumaan, suoretken ja seminaarin järjestämiseen. Tapahtumat sijoittuivat Luonnonsuojeluliiton Sata luontohelmeä -kampanjan Pohjois-Pohjanmaan kohteisiin. Tukea ei myönnetty.

4.5. Holvi-tili

Piiri toimi edelleen Hietasaari-liikkeen joukkorahoitushankkeen Holvi-tilin DE70 5123 0800 6530 4483 12 oikeushenkilönä. Tili oli perustettu Minun Hietasaareni -kirjasarjan toisen osan rahoittamiseksi. Kalle Hellström vastasi tilin hoidosta.

5. JÄRJESTÖTOIMINTA

5.1. Hallituksen kokoukset ja kevät- ja syyskokoukset

Piirihallitus kokoontui vuoden 2017 aikana kuusi (6) kertaa - 28.1., 25.2., 8.4., 6.6., 7.10., ja 28.10. Hallitus piti kokouksensa piirin toimistossa Kauppurienkadulla. Kokoukset olivat päätösvaltaisia.

Kevätkokous pidettiin lauantaina 18.3. Luonto-olohuoneessa Siuruanjokivarressa Yli-Iissä. Kokouksen yhteydessä tutustuttiin Pirkko-Liisa Luhdan ja Eero Moilasan johdolla Iijoen luontoarvoihin ja erityispiirteisiin, pienvesien kunnostuksiin sekä Metsähallituksen Esteet pois -hankkeeseen. Iijoki oli yksi piirin luontohelmikohteista. Esitykset pohjüstivat myös syksyn pienvesikurssia. Kevätkokouksessa oli 10 osanottajaa.

Syyskokous pidettiin lauantaina 18.11. Kairanmaan talolla Siikalatvan Leskelässä. Kokouksen teemana oli paikallinen vesiensuojelutyö. Pasi Kortekangas esitteli Lamujoen tilaa ja valotti pyrkimyksiä vaikuttaa vesiensuojelun edistämiseksi. Kokousjärjestelyistä vastasi Siikalatvan Luonto. Yleisötilaisuudessa oli 18 ja vuosikokouksessa 15 henkilöä.

5.2. Pohjoisten piirien tapaaminen

Tapaamista ei järjestetty. Vuorossa olleella Kainuun piirillä ei ollut siihen mahdollisuutta resurssipulan vuoksi.

5.3. SLL:n kokoukset ja piirin edustukset liiton elimissä

Luonnonsuojelupiirin valtuustoedustajia olivat Kalle Hellström (varsinainen valtuutettu), Hannu Karvonen (1. varavaltuutettu) ja Pirkko-Liisa Luhta (2. varavaltuutettu).

Liittovaltuuston sääntömääräiset kokoukset pidettiin 22.-23.4. Suomenlinnassa Helsingissä (Kalle Hellström) ja 25.-26.11. Lahdessa (Kalle Hellström).

5.4. Omat työryhmät ja kokoukset

Työvaliokunnan nimetyt jäsenet olivat puheenjohtaja Esko Saari, varapuheenjohtaja Mauri Huhtala ja sihteeri Merja Ylönen sekä Tuula Leskinen, Kalle Hellström, Jukka Piispanen, Tiina Prittinen, Vuokko Moisala, Kauno Siltala ja Esa Aalto. Koko hallitukselle välitettiin myös tietoa kokouksista asialistoinen ja muistioinen. Lisäksi pidettiin vaihtelevalla kokoonpanolla myös erityisiä teemakokouksia. TVK kokoontui vuoden aikana 4 kertaa, joista 14.12. pidetty oli samalla avointen ovien tilaisuus. Hietasaaren kaavasuunnitelmista ja niihin vaikuttamisesta keskusteltiin piirin toimistolla 26.1. Paikalla olivat Esko Saari, Kalle Hellström, Liisa Rinne, Katja Lehtola, Kirsi Eskelinen ja Merja Ylönen.

6. TIEDOTTAMINEN

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirin toiminnasta ilmoitettiin ja tiedotettiin Luonnonsuojelija-lehdessä, alueellisissa lehdissä ja radioissa sekä piirin verkkosivustolla www.sll.fi/pohjois-pohjanmaa ja facebookissa.

6.1. Tiedotteet

- 17.02. Nallikarin ja Vaaskiventien asemakaavavalitusten perusteet vahvat
- 17.05. Iijoen luontohelmi vapautuu jäistä
- 29.05. Ari-Pekka Auviselle vuoden 2017 ympäristöpalkinto
- 09.06. Isomatalan-Laitakarin kalankasvatuslaitoksen ympäristö- ja vesitalousluvasta valittiin Vaasan hallinto-oikeuteen
- 13.06. Luonnonkukkien päivä 17.6. juhlistaa 100-vuotiaan Suomen juhannuskukkia
- 19.06. Kuivaniemen Koiransuolle torstaina 29.6.
- 24.07. Kesän niittotalkoot ajankohtaisia
- 22.08. Suoretki Kivisuolle Suomen luonnon päivänä la 26.8.
- 24.08. Puoluonnon inventointia ja kunnostusta viikonloppuna 2.-3.9. luontohelmivesistömme, Iijoen maisemissa
- 31.08. Hailuodon pengertien budjettipäätös on laiton
- 18.11. Luonnon monimuotoisuutta vaalitaan paikallisin maankäyttöratkaisuin (syyskokouksen kannanotto)
- 11.12. Kantelu oikeuskanslerille Hailuodon pengertien rakentamisesta päättämisestä ilman lainvoimaisia osayleiskaavaa ja liikenteen yleissuunnitelmaa

6.2. Mielpidekirjoitukset

- 16.02. Suuri turvehässäkkä - Turpeesta voidaan luopua siirtymässä metsähakkeen käyttöön (Mauri Huhtala, Kaleva)
- 08.03. Kenellä vastuu suoluonnosta (Mauri Huhtala, Kaleva - ei julkaistu)
- 09.03. Pengertien ympäristöhaitat suuret (Merja Ylönen, Kaleva - ei julkaistu)
- 14.09. Lauttaliikennemalli tarvitsee päivitystä (Esko Saari, Kaleva)

6.3. Toimintaa ja tapahtumia - 100 luontohelmeä -teeman merkeissä

Vuoden 2017 ympäristöpalkinto myönnettiin Ari-Pekka Auviselle toiminnasta luonnon puolesta asiantuntemuksella ja suurella sydämellä. Tunnustuksen saaja on osallistunut aktiivisesti muun muassa Sanginjoen ulkometsän suojelun edistämiseen, toiminut pitkään lintutieteellisen yhdistyksen suojelutoiminnan vetäjänä ja on myös Luonnonperintösäätiön asiamiehenä hankkinut alueita suojeltaviksi. Kunniakirja ja Markku Pason sorvaama pöllön pönttö luovutettiin Auviselle 27.5. Sanginjoen Loppulassa.

Sitä ennen talkoitiin Sanginjoen ulkometsään rajautuvalla Luonnonperintösäätiön yhdessä piirin kanssa suojelemalla Kuovisuolla rakentamalla patoja parantamaan veden ohjautumista ja pidättymistä suolla. Talkoissa oli mukana 17 henkilöä. Urakan jälkeen syötiin Loppulassa Esko Saaren valmistamaa lasagnea ja juotiin täytekakkukahvit Kuovisuon ja Ari-Pekan ympäristöpalkinnon kunniaksi.

Esa Aalto järjesti veneellään soutu retken 15.-16.6. Kellon Kiviniemestä Haukiputaan saaristoon. Mukana olivat Esan ohella Jouko Silvennoinen ja Juha-Pekka Valtti. Retken tukikohtana oli Pallosen mökki, johon Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisellä yhdistyksellä on avain. Paluumatka soudettiin seuraavana yönä. Mennessä Lönkyttimellä havaittiin 3 riskilää ja 23 ruokkia ja palatessa Astekarilta löytyi haahkan pesä (4 munaa) ja 140 räyskän pesää, joissa poikaset olivat juuri kuoriutumassa. Valkoposkihanhi oli pesivänä yllättävän runsas monella saarella. Norppiakin nähtiin. Merituulivoimarakentamisen uhka väistyi ainakin toistaiseksi Haukiputaan saaristosta, kun sitä koskeva varaus Hoikka-Hiue-Luodeletto poistettiin 3. vaihemaakuntakaavaehdotuksesta, vaikka se oli saanut lainvoiman 1. vaihemaakuntakaavassa. Pienten karujen saarten ja luotojen kirjavoimaerialue on erittäin tärkeä lintujen pesimä-, lepäily- ja muuttoalue, jolla on sekä valtakunnallisesti että maakunnallisesti tärkeän lintualueen status. Hailuodosta pohjoiseen suuntautuva vesilintu- ja petolintumuutto kulkee myös pääosin alueen kautta.

Pyhännän Isolla Pajusuolla retkeiltiin 20.6. Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa oli vielä käsiteltävänä sekä Vapon että piirin oikaisuvaatimukset Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätöksestä turpeenostoalueelta tulevan vedenlaadun mittaamiseksi luotettavasti ylivirtaamatilanteissa. Muutoin lupa kuivattaa suo turpeenkaivuuta varten oli lainvoimainen. Suoretkelle sekä illan yhdistyksen uudelleen virittämiskokoukseen kutsuttiin väkeä paikallislehden välityksellä. Suoretken erityisteemana olivat suoperhoset. Ilmari Juutilainen opasti tunnistamaan muun muassa rahkahopeatäpliä, muurainhopeatäpliä, suonokiperhosia, rämemittareita ja herttakangasyökkösiä. Osallistujia oli kahdeksan, joista 4 oli paikallisia.

Seuraava suoretki järjestettiin yhdessä Kuivaniemen Luonnon kanssa 29.6. Iin Kuivaniemen Koiransuolla, yhdellä Oijärven vihreäkivivyöhykkeen soista. Asiantuntijaoppaina olivat Sakari Rehell ja Ilmari Juutilainen. Ravinteikas ja märkä rimpineva ylitettiin jänteitä pitkin suon kasveja ja perhosia sekä suotyyppejä tunnistellen. Kansallisperhoseksi juhluvuonna valittu paatsamasinisiipikin havaittiin. Osanottajia oli 19, joista puolet oli paikallisia. Koiransuolla on 1. vaihemaakuntakaavassa suojelevaraus ja suojele on jo toteutettu osana Metsähallituksen soiden lisäsuojelupakettia. Status ei kuitenkaan suojele malmipotentialista aluetta kaivosuhalta. Oijärven vihreäkivivyöhykkeen soista Jänessuolla on malminetsintää harjoitettu vuosien ajan, vaikka suo on vanha soidensuojelualue ja nykyisin myös Natura-alue.

Suomen luonnon päivänä 26.8. retkeiltiin Utajärven Kivisuolla. Siellä oppaana oli Ari-Pekka Auvinen. Retki suuntautui Suomen luonnonsuojelun säätiön suojeleluun lunastamalle osalle sekä viereiselle Utajärven kunnan luontolahjani-kampanjassa suojelemalle palstalle. Retkeläisiä oli 10. Isoin maanomistus Kivisuosta on Vapolla, mutta luonnontilaisuus suojaa jatkossa turpeenkaivuulta. Turveruukin Kanasuonkin työmaalla turpeenostoa ei enää laajenneta. Sen sijaan reuna-alueilla on 1. vaihemaakuntakaavassa runsaasti uusiakin varauksia.

Pudasjärven luonnonsuojeluyhdistys järjesti heinäkuun alussa Iijokisoudun 35. kerran. Samalla juhlistettiin koskiensuojelulain voimassaolon 30 vuotta. Loppukesästä, 2.-3.9. pidettiin joen latvapuroilla Pintamolla pienvesikurssi, jonka ensimmäisen päivän ohjelmassa oli taimenpuron kunnostusta ja jälkimmäisenä puroinventointiin ja vaellusesteiden poistamiseen tutustumista. Asiantuntijoina ja työnohjaajina kurssilla toimivat metsähallituksen eräsuunnittelijat Pirkko-Liisa Luhta ja Eero Moilanen. Lauantaina Alahaapuanojalla oli 15 ja sunnuntain inventointiretkellä 8 henkilöä.

Kun maakuntaliitto ei myöntänyt avustusta piirille viralliseen Suomi100 -ohjelmistoon kuuluville maakunnallisille luontohelmi-tapahtumille, suoretet järjestettiin pienimuotoisesti omin kuljetuksin ja kulttuuria ja luonnonsuojelua Koillismaalla ja eritoten maisematekijöitä Kitkajärven ympäristössä käsittelevästä seminaarista luovuttiin. Pienellä ryhmällä kuitenkin osallistuttiin Kitkan Viisaat -yhdistyksen 15.-16.7. järjestämiin tilaisuuksiin Posiolla ja Kuusamossa, joissa aiheina olivat muun muassa maailmanperintöhanke, kaivosuhat ja tuulivoima. Retkillä Riisintunturin kansallispuiston pohjoisosaan sekä Maaningan alueelle arvioitiin suunnitteilla olevan ison tuulivoimapuiston maisema- ja muita vaikutuksia.

6.4. Lausunnot, kannanotot, kirjelmät, aloitteet, mielipiteet, valitukset, selvitykset, kyselyt

VESIASIAT

- 21.03. Lausunto ehdotuksesta Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun vesialueiden jakamiseksi kalatalousalueiksi (Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen)
- 07.06. Vastine Fortumin valitukseen PSAVI:n päätöksestä hylätä Oulujoen voimalaitosten kalatalousvelvoitteen muutoshakemus (Vaasan hallinto-oikeus)
- 09.06. Valitus Isomatalan-Laitakarin kalankasvatuslaitoksen ympäristö- ja vesitalousluvasta (Vaasan hallinto-oikeus)
- 05.09. Vastaselitys Laitakarin Kala Oy:n vastineeseen koskien kalankasvatuslaitoksen ympäristö- ja vesitalousluvasta tehtyä valitusta (Vaasan hallinto-oikeus)
- 04.10. Luonnonsuojelupiirin vastaukset liiton sisävesikyselyyn

SUOT ja TURPEENKAIVUU

- 20.01. Valitus Pudasjärven Karhusuo II:n turpeenkaivuun ympäristöluvasta (Vaasan hao)
- 01.12. Mielipide Siikalatvan Savonnevan turpeenkaivuuhankkeen ympäristölupahakemuksesta (PSAVI)
- 21.12. Lausunto Iin Polvisuon turpeennostohankkeen YVA-selostuksesta (POPELY)

TUULIVOIMA

- 16.01. Lausunto Kuusamon Maaningan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta (POPELY)
- 27.01. Lausunto Haapajärven Pajuperänkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta (POPELY)
- 27.02. Lausunto Pyhäjoen Puskakorvenkallion tuulipuistohankkeen YVA-ohjelmasta (POPELY)
- 30.03. Lausunto Iin Pahkakosken tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta (POPELY)
- 10.08. Lausunto Iin Palokankaan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta (POPELY)
- 07.12. Lausunto Haapajärven Pajuperänkankaan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta (POPELY)

KAAVAT

- 08.02. Valitus Hietasaaren Nallikarin asemakaavapäätöksestä (Pohjois-Suomen hallinto-oikeus)

- 08.02. Valitus Hietasaaren Vaaskiventien asemakaavapäätöksestä (Pohjois-Suomen hallinto-oikeus)
- 29.03. Valitus Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksestä merialueen osayleiskaavaa koskien (korkein hallinto-oikeus)
- 12.04. Lausunto Siikajoen Kangastuulen tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta (Siikajoki, kunnanhallitus)
- 12.05. Lausunto Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta (Pohjois-Pohjanmaan liitto)
- 02.06. Lausunto Vaalan tuulivoimayleiskaavaehdotuksesta 2030
- 07.06. Vastaselitys kaupunginhallituksen vastineeseen koskien valitusta Hietasaaren Nallikarin asemakaavan muutosehdotuksesta
- 07.06. Vastaselitys kaupunginhallituksen vastineeseen koskien valitusta Hietasaaren Vaaskiventien asemakaavan muutosehdotuksesta
- 28.06. Vastaselitys Oulun ja Hailuodon vastineisiin koskien valitusta merialueen osayleiskaavapäätöksestä (korkein hallinto-oikeus)
- 25.11. Lausunto Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan ehdotusaineistosta (Pohjois-Pohjanmaan liitto)
- 01.12. Muistutus Kuusamon Porontiman ranta-asemakaavan luonnoksesta (Kuusamon yhdyskuntatekniikan lautakunta)
- 18.12. Mielipide Haapajärven Pajuperänkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta (Haapajärven kaupungin tekninen lautakunta)
- LIIKENNE**
- 20.02. Esitys eläinten kulkureitistä tiehankkeeseen valtatie 4 parantaminen välillä Kello-Räinänperä (POPELY)
- 24.02. Vastaselitys Liikenneviraston vastineeseen koskien valitusta päätöksestä hyväksyä Hailuodon kiinteän yhteyden yleissuunnitelma (Pohjois-Suomen hallinto-oikeus)
- 04.12. Muistutus tiesuunnitelmasta valtatie 4 parantaminen välillä Kello-Räinänperä (POPELY)
- 08.12. Kantelu Hailuodon pengertien rakentamispäätöksestä ilman lainvoimaista osayleiskaavaa ja liikenteen yleissuunnitelmaa (oikeuskanslerin virasto)
- MUU EDUNVALVONTA**
- 29.03. Lausunto Iissä sijaitsevien luonnonsuojelulain suojeltujen luontotyyppien rajojen määrittelystä (POPELY)
- 12.04. Esitys valtuuston kunnallisvaleissa valituille ryhmille ympäristölle ja lähiluonnolle kestävästä politiikasta alkaneella uudella valtuustokaudella
- 28.04. Lausunto Kylmäluoman retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelmasta 2017-2032 (Metsähallitus)

- 14.07. Valitus luvasta poiketa rauhoitetun ja luontodirektiivin liitteen IV b tiukasti suojellun lietetattaren rauhoitusmääräyksistä (Pohjois-Suomen hallinto-oikeus)
- 08.09. Lausunto Hällämönharjun-Valkeiskankaan Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmasta (Pohjois-Savon ELY-keskus)
- 15.09. Lausunto Oulun Energian jätteen lajittelulaitos ja biojätteen käsittelylaitos -hankkeen YVA-ohjelmasta (POPELY)
- 13.10. Lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmasta 2018-2021 ja ympäristöselostuksesta (Pohjois-Pohjanmaan liitto)
- 31.10. Vastaselitys POPELY:n lausuntoon ja Oulun vastineeseen koskien valitusta lietetattaren rauhoitusmääräyksistä poikkeamisesta (Pohjois-Suomen hallinto-oikeus)
- 07.11. Lausunto Fortumin Oulun seudun teollisuusjätekeskushankkeen YVA-ohjelmasta (POPELY)
- 21.11. Valitus Oulun yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen päätöksestä läjittää ylijäämämaita Pyyryväissuolle (Vaasan hallinto-oikeus)
- 12.12. Lausunto Pyhänselkä-Keminmaa -voimajohtohankkeen YVA-ohjelmasta (POPELY)

7. EDUSTAMINEN JA OSALLISTUMINEN

7.1. Pysyvät työryhmät

	KOOLLEKUTSUJA	EDUSTAJA(T)
1. Vesienhoidon ja merenhoidon yhteistyöryhmä	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Merja Ylönen Mauri Huhtala, vj
2. ELY-keskuksen neuvottelukunta	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Esko Saari Merja Ylönen, vj
3. MYR:n maaseutujaosto	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Esko Saari Merja Ylönen, vj
4. Alueellinen Metso-yhteistyöryhmä	POPELY	Merja Ylönen
5. Alueellinen metsäneuvosto	Metsäkeskus	Kari Keskitalo Ilmari Juutilainen
6. Metsähallituksen alueellinen neuvottelukunta	Metsähallitus	Merja Ylönen Vesa Hyyryläinen
7. Susireviirien yhteistyöryhmät	Suomen riistakeskus	Kauno Siltala Pentti Pesonen
8. Alueellinen kalatalouden yhteistyöryhmä	Lapin ELY-keskus	Pirkko-Liisa Luhta Mauri Huhtala, vj.
9. Alueellinen merimetsotyöryhmä	POPELY	Esa Aalto
10. Eettinen neuvottelukunta	Valio Oy	Merja Ylönen
11. Maakunnan yhteistyöryhmä	Pohjois-Pohjanmaan liitto	Esko Saari Merja Ylönen, vj

7.2. Vaihtuvat työryhmät

1. Sanginjoki kansallispuistoksi	Sanginjoki-liike	Merja Ylönen
2. 3. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaselvityksen seurantaryhmä	Pohjois-Pohjanmaan liitto	Merja Ylönen
3. Iin Palokankaan tuulivoimahanke -YVA-seurantaryhmä	TuuliWatti Oy	Mauri Huhtala
4. Oulun meriväylän ja sataman syventämisen YVA-seurantaryhmä	Liikennevirasto Oulun satama	Esko Saari

5.	Hietasaari-liike		Merja Ylönen
6.	Iin Pahkakosken tuulivoimahankkeen YVA-seurantaryhmä	Lagerwey Development Oy	Mauri Huhtala
7.	Metsähallituksen Pohjanmaan luonnonvarasuunnittelun yhteistyöryhmä	Metsähallitus	Merja Ylönen Ilmari Juutilainen, vj
8.	Oulun Energian jätehankkeen YVA-seurantaryhmä	Oulun Energia	Esko Saari

7.3. Kokouksia, tilaisuuksia, tapahtumia, menoja, tapaamisia, edustamisia (ei työryhmäkokouksia)

	Tilaisuus	Aika ja paikka	Osallistuja(t)
-	Keskustelu metsäkeskuksen Eeva-Liisa Revon ja Irmeli Ruokasen kanssa (kumppanuusohjelma)	18.01. Oulu	Esko Saari Esa Aalto Merja Ylönen
-	Suo-Mesta -Vaalan turvesoiden valinta	25.01. Oulu	Merja Ylönen
-	Turveluvituksen workshop	07.02. Seinäjoki	Mauri Huhtala Merja Ylönen
-	Aluetyöntekijöiden koulutuspäivät	09.-10.02. Helsinki	Merja Ylönen
-	Kosteikko-seminaari	13.02. Liminka	Esko Saari Mauri Huhtala Merja Ylönen
-	Otvan tilanteen valotusta esittelijöinä Lasse Peltonen ja Timo P. Karjalainen	23.02. Oulu	Esko Saari Mauri Huhtala Merja Ylönen
-	Sanginjoki-seminaari	01.03. Oulu	Useita
-	Hirviverotuksen sidosryhmätilaisuus	09.03. Oulu	Mauri Huhtala
-	Maakuntaohjelmasta keskustelu	21.03. Oulu	Merja Ylönen
-	Maakuntauudistuksen aluekierros	24.04. Oulu	Merja Ylönen
-	Vesi- ja ympäristötyöpaja	26.04. Oulu	Merja Ylönen
-	Keskustelutilaisuus Iijoesta	10.05. Oulu	Merja Ylönen
-	Provide-työpaja	11.05. Oulu	Merja Ylönen
-	Luonnonkukkapäivän opastuksen pohjustusta Loppulassa	15.06. Oulu	
-	Luonnonkukkien päivä ja kesäjuhla	17.6. Oulu	
-	Iijokisoutu	03.-08.07.	Merja Ylönen
-	Luontohelmi-tapahtuma Kitkalla, järjestäjänä Kitkan Viisaat	15.-16.07. Posio, Kuusamo	Merja Ylönen Sirkka-Liisa Väänänen Pirjo Haikala Merja Ylönen
-	Keskustelu kalatalousvelvoitteista	05.09. Ii	Mauri Huhtala
-	Metsätalouden vesiensuojelusta + retkeily	12.-13.09. Oulu	Merja Ylönen

8. LUONNONHOITO JA MAASTOTIEDON KARTUTTAMINEN

8.1. Perinnebiotooppien hoito

- Luonnonhoitotalkoot järjestettiin Pyhäjoen Yppärin **Rajaniemen** eli Veteraanimajan niityllä perjantaina 28.7. ja lauantaina 29.7. **Laitapauhassa**. Kohteiden hoidosta tehtiin jälleen sopimus Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Perjantain talkoissa oli 11 osanottajaa: Mauri Huhtala, Esko Saari, Sirkka-Liisa Väänänen, Kauno Siltala, Jussi Liimatainen, Vuokko Moisala, Tiina Lukkarinen, Jukka Hauru, Juhani Suni, Kalle Hellström ja Merja Ylönen. Laitapauhassa työskentelivät Esko Saari, Mauri Huhtala, Kauno Siltala, Sirkka-Liisa Väänänen, Kalle Hellström, Jukka Hauru, Pentti Paakki ja Merja Ylönen (8 osanottajaa). Kauno Siltala, Jussi Liimatainen,

Jukka Hauru ja Juhani Suni Raahen yhdistyksestä kävivät 9.8. molemmissa paikoissa polttamassa kerätyt raivausjätekasat. Veteraanimajan edustalla niitettiin lähes helteisessä säässä koko rannan puoleisen dyynin rytkasvusto ELY-keskuksen niittokoneella ja osin viikatteella laitumiksi aidattuja alueita lukuunottamatta. Raivaussahalla leikattiin pajukkoa ja lepikkoa dyynin takaa ja pitkospuupolun vierestä. Sonnikarjan laidunalue oli laajentunut myös rannan puolelta jonkin verran ja metsän puolelta oli raivattu puustoa. Uusi laidun oli perustettu pitkospuupolun pohjoispuolelle ja lahden pohjukan ympäri. Laiduntajina oli nuorta kyyttökarjaa sekä lampaita. Karja oli tuotu vasta edellisenä päivänä, joten ruovikon valtaamalla laidunniityllä ei vielä näkynyt laidunnuksen jälkiä. Osa talkooporukasta yöpyi Veteraanimajalla ja siirtyi aamulla Laitapauhaan. Siellä työskenneltiin neljäntenä kesänä peräkkäin. Niittokoneella niitettiin dyynin takaosa sekä muut järviruokoa kasvavat alueet koko dyynin ja hiekkarannan pituudelta. Dyynin päältä niitettiin viikatteella lähinnä uutta pajunvesakkoa ja ruovikkoa. Hiekkarannan reunapuustoa, pajuja ja leppiä, raivattiin raivaussahalla edelleen jonkin verran. Pajujen ja harmaaleppien joukosta löydettiin tervaleppää. Sää oli aamulla sateinen ja päivällä aurinkoinen, tuuli lännestä, mutta vesi oli edelleen alhaalla.

- Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalvelujen kanssa solmittiin sopimus myös kahdesta hoitokohteesta, Muhoksen Sarviselänkankaan ja Kiimingin Haaranniityn perinnebiotoopin hoidosta. Räkäsuon Natura-alueeseen kuuluvalla **Sarviselänkankaalla** niitettiin lauantaina 5.8. Talkoolaisia oli 8: Esko Saari, Mauri Huhtala, Kalle Hellström, Jukka Piispanen, Petri Haapala, Sandra van den Veen, Eila Palojärvi ja Merja Ylönen. Työvälineinä olivat viikate, harava ja hanko sekä kevytpeite. Niittojäte haravoitiin ja läjitettiin piiloon metsän reunaan länsipuolelle niittyä samaan paikkaan kuin edellisessä. Sää oli lämmin ja aurinkoinen. Mauri Huhtala ja Merja Ylönen kävivät vielä 15.8. viimeistelemässä niittoa ja haravointia.

Kiimingin Reposelän **Haaranniityllä** talkoitiin tiistaina 8.8. iltapäivästä alkaen. Niittäjiä ja haravoijia oli 10: Esko Saari, Mauri Huhtala, Kalle Hellström, Sirkka-Liisa Väänänen, Esteri Ohenoja, Leena Rasilo, Ilmari Juutilainen, Aino Juutilainen, Elina Rönkä ja Merja Ylönen. Niitystä niitettiin monilajinen laidunnettuna aikoinaan ollut osa siirtolohkareelle asti. Laidunosan hoito on jatkunut katkeamatta vuodesta 1993. Tällä kertaa kukinta oli jonkin verran myöhässä. Eritoten päivänkakkarat ja ahopukinjuuret kukkivat vielä runsaina. Perhosia oli myös paljon lennossa. Sää oli lämmin ja aurinkoinen. Kova sadekuuro huuhtoi seutua vasta kotimatalla.

8.2. Retket

- Birdlife Suomen organisoimaan valtakunnalliseen **Tornien taisto** -tapahtumaan osallistuttiin omalla joukkueella, johon kuuluivat Jukka Piispanen, Esko Strömmer ja Merja Ylönen. Siikajoen Tauvon lintuaseman tornilta havaittiin 6.5. klo viiden ja yhden välillä 82 lajia. Edellisvuonna samasta tornista havaintoja kertyi 93, 2015 94 ja 2014 jälleen 82 lajista. Harvinaisimmiksi havainnoiksi valittiin arosuohaukka ja pohjansirkku. Sää oli arktisen kylmä, jota vielä lisäsi kova pohjoistuuli. Ulkonokan edusta oli vielä jäässä. Hylkeitä oli lähemmäs 250 lekottelemassa jääkentällä.

8.3 Maastokatselut, inventointiretket, maakotkan suojelutyö

- Mauri Huhtala ja Merja Ylönen hiihtivät 6.3. Isolla Matinsuolla katsastamassa, olisiko se sopiva yhden suoretken kohteeksi. Samalla arvioitiin ison sähkönsiirtoreitin maisema- ja maastovaikutuksia.

- Isolla Pajusuolla Mauri ja Merja kävivät 14.6. pohjustamassa tulevaa yleisöretkeä ja Sarviselänkankaalla 15.8. niiton jälkitöiden ohella tutustumassa kangaskumpareta ympäröivän suon ennallistettuun osaan.

- Kalevi Tunturi vastasi luonnonsuojelupiirin tukemasta maakotkan suojelutyöstä, joka on kattanut Tunturin seuraamien kotkareviirien kotkanpesätarkastukset sekä tekopesien rakentamisen ja muun vastaavan toiminnan.